

[J. P. Nielsen.]

man kan ikke blive ved at lave Gældsordninger paa den Maade, at de Haandværkere og handlende, der har Penge til gode, skal give Afkald paa 70—80 pCt. af deres Tilgodehavende. Man kan gøre det een Gang, men man kan ikke herudaf skabe en ny Moral, der siger: Ja, hvis vi ikke faar en Gældsordning, saa faar de slet ingen Ting. Man maa dog i nogen Grad søge at bevare Tillidsforholdet, bevare den Tilstand, at en Mand, der udfører et Arbejde for en anden og derved faar saa og saa mange Penge til gode, at denne Mand har Ret til og Krav paa disse Penge, og at den anden har Pligt til at betale dem. Det er galt at sige, at hvis man ikke laver en Akkordordning, saa faar man slet ingenting. Det er at skabe en ny Moral, men denne Moral er ikke af det gode.

Nu er det rigtigt, som jeg har oplyst, at i Sønderjylland er det saadan noget som en Trediedel eller henved 30 pCt. af Landmændene, som er i Betryk. Men Spørgsmaalet er da for mig: Kan man ved Midler fra Staten vedblivende holde denne Kreds af Mennesker paa store Ejendomme, blot fordi de selv ønsker det? Det er dog meget muligt, at en Del af dem ikke egner sig til at drive en stor Ejendom. Ved det Møde, vi havde i Laanekassens Bestyrelse, hvor Finansministeren var til Stede, henstillede jeg til ham at bringe frem for Regeringen til Overvejelse, om ikke der var Mulighed for i Forbindelse med Udstykningen at skaffe disse Folk, som kommer væk fra deres Ejendomme, ind paa et mindre Landbrug, saa de kan forsøge sig dér. Jeg erkender fuldt ud, at det for disse Folk, som er naaet til Skels Aar og Alder, hvoraf mange har en stor Familie, og som nu skal bort fra Hus og Hjem og slaas ud af det Erhverv, de har været i — at det for dem er meget vanskeligt at komme i Gang, og jeg kan godt indse, at Staten har en Forpligtelse til at hjælpe dem. Men det kan dog ikke nytte, at man bliver ved med at betale Penge, for at disse Folk skal kunne blive paa en Ejendom, som de ikke kan klare, saadan som vi nu har gjort i saa godt som alle de Aar, Sønderjylland har været knyttet til Danmark. Det er dog Overvejelse værd, om man ikke kunde finde en Udvej derigennem, at man — i Forbindelse med Udstykningen og ved eventuelle Midler fra denne Lov, hvis den gennemføres — var i Stand til at skaffe dem ind paa en mindre Ejendom, som de kunde klare sig paa.

Jeg mener ligesom Landbrugsministe-

ren og Ordføreren for vort Parti, at dette Forslag bør prøves i et Udvalg, og § 6 maa i hvert Fald efter min og mine sønderjydske Partifællers Mening laves om. Man kan ikke blive ved at lave een Ordning for den øvrige Del af Landet og en Særordning for Sønderjylland. Det lader sig ikke opretholde; det lader sig aldeles ikke gøre, at Staten skyder 1¼ Mill. Kr. hen til en Bestyrelse og saa siger til den, at nu kan den lege med denne halvanden Million efter de Regler, som den selv fastsætter. Det lader sig ikke gøre. Enten maa disse Penge udlaanes efter Loven af 18. Marts 1927, Loven om Sønderjydske Laanekasse, efter de Regler, der findes i den, eller ogsaa maa de udlaanes efter de Regler, som de andre 10 eller 8 Mill. Kr. i det foreliggende Lovforslag skal udlaanes efter, hvis Forslaget eventuelt ophøjes til Lov. Anderledes kan det ikke være. Naar Paragraffen ændres paa denne Maade, saa den kommer i Overensstemmelse med de Regler, der gælder for Udlaan i den øvrige Del af Landet, vil jeg foreslaa, at Ministeren faar en Bemyndigelse til at dispensere i enkelte Tilfælde, ud fra det, jeg sagde før om, at det kan blive nødvendigt at hjælpe de Folk, der eventuelt ikke kan holdes paa deres Ejendomme, over paa andre Ejendomme. Endvidere tror jeg, at man ogsaa i den øvrige Del af Landet bør skabe saadanne Udvalg, som Laanekassens Udvalg er i Sønderjylland, men naturligvis paa den Maade, at Staten bliver repræsenteret indenfor disse Udvalg, det er ganske givet. I hvert af disse Udvalg, som findes i Sønderjylland, er Laanekassen, som udlaaner disse Penge, repræsenteret ved Formanden; det er ganske givet, at Laangiveren maa være repræsenteret i det Udvalg, som skal udlaane Pengene. Og een Ting til vil jeg foreslaa, at disse Udvalg faar Pligt til, nemlig at henvende sig til Sogneraadene for at faa en Udtalelse fra disse om de personlige Kvalifikationer, som den Mand, der skal hjælpes, har eller ikke har. Dette har hos os vist sig at være af en meget heldig Virkning; derved faar vi i nogen Grad konstateret, om det kan nytte eller ikke kan nytte at hjælpe vedkommende, om han er dygtig, og hvordan det i det hele taget stiller sig med hans Evner og Villie til at virke.

C. O. Pedersen: Jeg kan ikke nægte, at denne Sags Behandling hidtil har vakt nogen Overraskelse hos mig. Jeg troede, at den var af en saadan samfundsmæssig Beskaffenhed, at alle her i Rigsdagen kunde slutte sig til den, men nu ser jeg, at man fra flere Sider rejser sig med Voldsomhed mod